



Ankestyrelsens brev til XX  
Kommune

### **Tilsynsudtalelse om XX Kommunes opkrævning af betaling for plads i skolefritidsordning**

XX Kommune har den 26. april 2019 på vegne af [A] indsendt en henvendelse angående kommunens opkrævning af betaling for plads i skolefritidsordning (SFO).

Sagen har givet Ankestyrelsen anledning til at vurdere, om XX Kommunes praksis for opkrævning af betaling for plads i SFO, når et barn er tilmeldt skole og SFO i en anden kommune end bopælskommunen, er i overensstemmelse med folkeskolelovens bestemmelser herom.

#### **Resumé**

Ankestyrelsen vurderer, at der ikke er hjemmel i folkeskolelovens § 50, stk. 2, 2. pkt., til, at XX Kommune altid opkræver den højeste SFO-takst, hvis der er forskel på bopælskommunens og SFO-kommunens takster, og pasningstyperne ikke er sammenlignelige.

Vi beder XX Kommune om inden to måneder at oplyse, hvad vores udtalelse giver kommunen anledning til.

#### **Sagens oplysninger**

Det fremgår af sagens oplysninger, at [A]'s barn blev tilmeldt specialklasse på en skole i YY Kommune efter reglerne om frit skolevalg for skoleåret 2018/2019 med start den 22. august 2018.

8. marts 2022

J.nr. 19-20685

Ankestyrelsen  
7998 Statsservice

Tel +45 3341 1200

[ast@ast.dk](mailto:ast@ast.dk)  
[sikkermail@ast.dk](mailto:sikkermail@ast.dk)

EAN-nr:  
57 98 000 35 48 21

Åbningstid:  
man-fre kl. 9.00-15.00

[A]'s barn blev samtidig tilmeldt SFO i YY Kommune. YY Kommune (skolekommunen) bad i den forbindelse XX Kommune (bopælskommunen) om at opkræve betaling for SFO-pladsen.

I YY Kommune er der to forskellige pasningsmoduler i SFO (2019):

- Heldagsmodul 1.935 kr. månedligt - morgenpasning og pasning efter skoletid frem til SFO'ens lukketid
- Halvdagsmodul 1.569 kr. månedligt - pasning fra kl. 8 og pasning efter skoletid frem til SFO'ens lukketid

[A]'s barn benyttede halvdagsmodulet.

I XX Kommune er der også to forskellige pasningsmoduler i SFO (2019):

- Morgenmodul 400 kr. månedligt – hvor barnet kun passes i de tidlige morgentimer
- Heldagsmodul 1.455 kr. månedligt – tidlig morgen og eftermiddagstilbud

Det fremgår endvidere af sagens oplysninger, at XX Kommune opkrævede [A] prisen for skolekommunens heldagsmodul. Kommunen begrundede dette med, at den ikke kunne tilbyde samme type pasningsmodul, som barnet var tilmeldt i skolekommunen.

XX Kommune vurderede på den baggrund, at der skulle opkræves beløbet for skolekommunens heldagstakst, fordi denne er højest. Kommunen henviste til folkeskolelovens § 50, stk. 2.

[A] gjorde indsigelse over for XX Kommunes vurdering, hvorefter kommunen sendte sagen til Ankestyrelsen.

Den 1. juli 2019 anmodede Ankestyrelsen XX Kommune om en udtalelse. Vi bad XX Kommune om at redegøre for sagens omstændigheder, om baggrunden for kommunens opkrævning af SFO-taksten, samt efter hvilken lovbestemmelse opkrævningen var sket.

XX Kommune svarede den 7. august 2019. Kommunen skrev bl.a. følgende:

”Da familien bor i XX Kommune, anmoder YY kommune os om, at opkræve for pladsen i YY Kommune

[A] vil således skulle betale til XX Kommune for pladsen i YY Kommune og betaler ikke til YY Kommune.

[A] indmelder [...] i en halvdagsplads. XX Kommune har ikke halvdagspladser i vores SFO'er. Prisen for pladsen i YY Kommune er den dyreste af de to kommuners takster. Jævnfør Folkeskoleloven § 50 stk. 2.

Vi benytter vores heldagstakst til beregningen. XX Kommune har jo ingen takst for en halvdagsplads, da vi ikke har denne ordning.

Det er udfra lighedsprincippet, at man som borger i XX kommune, som benytter en plads i anden kommune ikke får en bedre service end XX Kommunes borgere, da borgerne i XX kommune ikke kan vælge en halvdagsplads."

Ankestyrelsen anmodede den 19. august 2021 XX Kommune om en supplerende redegørelse. Kommunen blev bedt om at redegøre for sin praksis for opkrævning i henhold til folkeskolelovens § 50, stk. 2, 2. pkt., herunder om der altid opkræves den højeste takst for SFO, uanset at bopælskommunens takst ikke er den højeste, og selvom der er forskel på pasningstyper og prisen herfor.

Den 8. september 2021 svarede XX Kommune, at kommunen altid opkræver den højeste af bopælskommunens og skolekommunens SFO-takster.

Ankestyrelsen anmodede den 20. december 2021 Børne- og Undervisningsministeriet om en udtalelse vedrørende fortolkningen af folkeskolelovens § 50, stk. 2, 2. pkt. i den situation, hvor et barn efter fritvalgsordningen benytter folkeskole og SFO i en anden kommune end bopælskommunen, men hvor de to kommuners SFO tilbud og takster ikke er sammenlignelige.

Ankestyrelsen modtog den 4. januar 2022 en udtalelse fra Børne- og Undervisningsministeriet. Følgende fremgik af udtalelsen:

"For en ordens skyld skal indledningsvis bemærkes, at Børne- og Undervisningsministeriet af henvendelsen af 20. december 2021 må forstå, at der i den underliggende konkrete sag faktisk er tale om, at elevens forældre har gjort brug af bestemmelserne om frit skolevalg.

Ministeriet kan tilslutte sig Ankestyrelsens fortolkning, således at hvis bopælskommunens SFO-takster ikke er højest og ikke er

sammenlignelige med den i skolekommunen benyttede pasningstype, så skal forældrene betale skolekommunes pris for den pasningsydelse, som faktisk benyttes.

Det kan i forlængelse heraf oplyses, at der ikke er hjemmel i folkeskoleloven til at fastsætte administrative regler i tilknytning til § 50, stk. 2, 2. pkt., ligesom ministeriet er enig med Ankestyrelsen i, at forarbejderne til bestemmelsen ikke indeholder udtrykkelige tilkendegivelser fsva. modulopdelte takster mv.

Det bemærkes, at hensynet bag bestemmelsen i § 50, stk. 2, 2. pkt., er, at det frie skolevalg ikke skal drives af økonomiske hensyn. Forældrene skal således ikke have incitament til at vælge en nærtliggende folkeskole med tilknyttet skolefritidsordning i nabokommunen, blot fordi taksten for skolefritidsordningen er lavere.

På den baggrund er reglen således, at man almindeligvis betaler den takst, der gælder i skolekommunen. Har skolekommunen forskellige takster for forskellige tilbud/moduler, skal man betale den takst, der gælder for det tilbud/modul, eleven gør brug af. Det er kun, hvis bopælskommunens takst er højere, at denne takst skal betales. Er bopælskommunens takster for forskellige tilbud/modul ikke umiddelbart sammenlignelige med skolekommunens, skal vurderingen foretages ift. taksten for det tilbud/modul i bopælskommunen, der bedst kan sammenlignes med det aktuelle tilbud/modul i skolekommunen.”

## **Reglerne**

Folkeskolelovens § 36, stk. 3 og 7, som er uændrede i forhold til de tilsvarende bestemmelser i den tidligere folkeskolelov, har følgende ordlyd:

### **”§ 36. [...]**

*Stk. 3.* Forældre har krav på, at deres barn optages i en folkeskole efter eget valg i bopælskommunen eller i en anden kommune, under forudsætning af, at det kan ske inden for de rammer, kommunalbestyrelsen i skolekommunen har fastsat i henhold til § 40, stk. 2. [...]

*Stk. 7.* Forældre har krav på, at deres barn optages i en skolefritidsordning, jf. § 3, stk. 7, ved den skole, hvor barnet er optaget, hvis der er etableret en skolefritidsordning og der er plads

i denne. Tilsvarende krav har forældre, hvis barn er optaget i distriktsskolen efter stk. 2 eller forbliver i en folkeskole i en anden kommune end bopælskommunen. Børne og undervisningsministeren fastsætter regler om bopælskommunens betaling til skolekommunen, hvis barnet optages i en skolefritidsordning ved den valgte skole, jf. stk. 3 og 4. Reglerne finder anvendelse, hvis kommunerne ikke indgår anden aftale herom.”

Følgende fremgår af folkeskolelovens § 50, stk. 2, 2. pkt:

**”§ 50. [...]**

*Stk. 2.* Kommunalbestyrelsen opkræver betaling af forældre til børn, der er optaget i en skolefritidsordning, jf. § 3, stk. 7. Vælger forældrene en folkeskole i en anden kommune end bopælskommunen med tilhørende skolefritidsordning i henhold til § 36, stk. 3 og 7, betaler forældrene til skolekommunen dennes takst for skolefritidsordningen, dog betales bopælskommunens takst, hvis denne er højest. [...]”

### **Sådan vurderer vi sagen**

Ankestyrelsen lægger til grund, at XX Kommune har en praksis, hvorefter kommunen altid opkræver den højeste takst for SFO, uanset at bopælskommunens takst ikke er den højeste, og selvom bopælskommunens og SFO-kommunens pasningstyper ikke er umiddelbart sammenlignelige.

Det er Ankestyrelsens opfattelse, at der ikke er hjemmel i folkeskolelovens § 50, stk. 2, 2. pkt., til, at en kommune altid kan opkræve den højeste af bopælskommunens og SFO-kommunens takster, hvis der er forskel på kommunernes takster, og pasningstyperne ikke er umiddelbart sammenlignelige.

Vi vurderer derfor, at XX Kommunes opkrævning af betaling for SFO over for [A] ikke har været i overensstemmelse med folkeskoleloven.

Vi lægger vægt på, at det fremgår af ordlyden af folkeskolelovens § 50, stk. 2, 2. pkt., at forældre, der har anvendt bestemmelserne om frit skolevalg til at få barnet optaget på en skole i en anden kommune, skal betale skolekommunens takst for skolefritidsordningen, medmindre bopælskommunens takst er højest.

Udgangspunktet er således, at forældre skal betale skolekommunens SFO-takst, medmindre bopælskommunens takst er højest.

Bestemmelsen i folkeskolelovens § 50, stk. 2, 2. pkt. forholder sig ikke til situationer, hvor der er flere forskellige takstpriser, som følge af forskellige typer af pasningsmoduler i kommunerne.

Det er imidlertid Ankestyrelsens vurdering, at i den situation, hvor en skolekommune har flere pasningstyper, som alle prismæssigt overstiger bopælskommunens SFO-takster, er der alene grundlag for at opkræve prisen for den pasningstype, som faktisk anvendes af borgerne i skolekommunen.

Vi lægger ved denne vurdering vægt på Børne- og Undervisningsministeriets udtalelse, hvoraf det fremgår, at man almindeligvis betaler den takst, der gælder i skolekommunen. Har skolekommunen forskellige takster for forskellige tilbud/moduler, skal man betale den takst, der gælder for det tilbud/model, eleven gør brug af. Det er kun, hvis bopælskommunens takst er højere, at denne takst skal betales.

Vi beklager den lange sagsbehandlingstid.

### **Vi beder om kommunens bemærkninger til vores udtalelse**

Ankestyrelsen beder XX Kommune om inden en måned fra datoen på dette brev at oplyse, hvad vores udtalelse giver kommunen anledning til.

Vi offentliggør denne udtalelse på [www.ast.dk](http://www.ast.dk) i anonymiseret form.

### **Ankestyrelsens kompetence som tilsynsmyndighed**

Ankestyrelsen fører tilsyn med, at kommunerne overholder den lovgivning, der særligt gælder for offentlige myndigheder. Det står i § 48, stk. 1, i kommunestyrelsesloven.

Ankestyrelsen kan udtale sig om lovligheden af kommunale dispositioner eller undladelser. Det står i § 50 i kommunestyrelsesloven.

Venlig hilsen

Hjalte Rud Hansen

**Kopi er sendt til:**

[A]

**Vi har anvendt:**

Lovbekendtgørelse om kommunernes styrelse (kommunestyrelsesloven)  
nr. 47 af 15. januar 2019

Lovbekendtgørelse om folkeskolen (folkeskoleloven) nr. 1887 af 1.  
oktober 2021